

7. Balanyuk, Serhii. "People's economies in the system of rural territories". *Materials of an international scientific and practical internet – confer.* Hmelnytsky, Ternopil: Krok [Step], 2012. Print.
8. Sabluk, Petro. *Reforming and development of enterprises of agro-industrial production. Textbook in questions and answers.* Kyiv: IAE, 1999. Print.
9. Urchyshyn, Volodymyr. "Rural territories as systemforming factors of the development of agrarian sector in economics". *Ekonomika AIC* 3 (2005): 3–10. Print.
10. Bitter, Olexandr. *Standards of living of rural people: problems and perspectives.* Lviv: Ukrainian technologies, 2005. Print.

Рецензенти:

Якубів В.М. – доктор економічних наук, професор кафедри обліку і аудиту ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника";

Шеленко Д.І. – кандидат економічних наук, доцент кафедри обліку і аудиту ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника".

УДК 005.932: 338.49

ББК 65.291.592

Полянська А.С.

ФОРМУВАННЯ ЛОГІСТИЧНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ РЕГІОНУ

Івано-Франківський національний
технічний університет нафти і газу,
Міністерство освіти і науки України,
кафедра менеджменту і адміністрування,
76019, м. Івано-Франківськ, вул. Карпатська, 15,
тел.: 034223557,
e-mail: parvs@ukr.net

Анотація. У статті розглянуто вплив промислового розвитку на формування логістичної інфраструктури в регіоні. Визначено основні елементи логістичної інфраструктури регіону. Окреслено перешкоди на шляху до використання логістичного підходу в регіональному управлінні. Охарактеризовано структуру логістичної інфраструктури для забезпечення промислового розвитку регіону на прикладі підприємств нафтогазового комплексу. На базі розрахунку коефіцієнта спеціалізації обґрунтовано необхідність урахування виробничої спеціалізації регіону в процесі формування логістичної інфраструктури регіону. Узагальнено принципи логістичного управління в процесі формування логістичної інфраструктури регіону.

Ключові слова: регіон, логістика, логістична інфраструктура, коефіцієнт спеціалізації, принципи формування логістичної інфраструктури.

Annotation. The article considers the influence of industrial development on the logistics infrastructure formation in the region. The main elements of the logistics infrastructure in region are determined. The obstacles on the way of using the logistic approach in the regional management are outlined. The structure of the logistics infrastructure for the regional industrial development on an example of oil and gas companies is characterized. On the basis of the coefficient of specialization calculation, the necessity of taking into account the regional production specialization in the formation of regional logistics infrastructure is grounded. The main principles of logistics management in the process of logistics infrastructure formation in the region are generalized.

Keywords: region, logistics, logistics infrastructure, the coefficient of specialization, principles of formation of logistics infrastructure.

Вступ. Сьогодні питання галузевого й регіонального розвитку лежать у площині реалізації комплексних програм розвитку, які б ураховували пріоритети загальнодержавного, галузевого та регіонального поступу. А це можливо за умови ефективного промислового виробництва, орієнтованого на споживача й відповідного рівня розвитку чутливої до його зміни інфраструктури. Нині інфраструктура регіону охоплює комплекс виробничих і невиробничих галузей та сфер діяльності, які забезпечують хід й

умови відтворення господарських процесів. Вона тісно пов'язана з ринковою інфраструктурою, яка включає галузі, підгалузі та сфери діяльності, головне завдання яких полягає в доведенні товарів від виробників до споживачів. Важливим тепер для регіону є питання формування інфраструктури, яка б відповідала ринковим принципам господарювання і розвивала сфери діяльності, що задовольняли б ринковий попит на засадах надійності, своєчасності, якості, мінімальних витрат. При цьому враховувалась би не тільки суспільна потреба, а й потенціал, яким володіє регіон, сформований природними й економічними умовами, положенням відносно джерел сировини, паливно-енергетичних ресурсів, виробничою спеціалізацією і структурою, рівнем розвитку, особливостями територіальної організації.

Актуальність дослідження окресленої в статті проблеми визначена тим, що інфраструктура є вирішальним фактором розвитку регіону. Адже кожне підприємство, розміщене в регіоні, є частиною його господарського комплексу. А завдяки встановленню раціональних зв'язків між окремими підприємствами, які технологічно й логістично пов'язані між собою, може бути забезпечений максимальний господарський ефект при найменших витратах. Відтак розвинена інфраструктура регіону може слугувати каталізатором інвестиційної активності в регіоні та передумовою його соціально-економічного розвитку.

Постановка завдання. В умовах загострення соціальних, економічних, політичних проблем, збільшення регіональних диспропорцій у регіонах постійною є потреба пошуку можливих шляхів нейтралізації цих явищ. Стійкий розвиток економіки Івано-Франківського регіону забезпечується за рахунок створення сприятливих умов для розвитку великих підприємств на інноваційній основі та залучення інвестицій. У цьому стратегічному напрямі важлива роль відводиться інфраструктурі області, у тому числі розбудові та модернізації транспортної інфраструктури, розвитку логістики, розвитку галузі зв'язку та телекомунікацій [1].

В економічній літературі питання розвитку інфраструктури регіону головним чином пов'язують із транспортним забезпеченням, виробничою і соціальною сферами [2; 3]. Зважаючи на те, що інфраструктура має підлеглий характер, вона повинна враховувати вимоги й зміни в діяльності тих галузей і сфер, які вони обслуговують. Зміна парадигми управлінської діяльності висуває нові вимоги до застосування сучасних концепцій розвитку, серед яких особливе значення належить логістиці, що дозволяє оптимізувати процеси переміщення матеріальних і супровідних до них інформаційних потоків у межах сформованих логістичних ланцюгів постачання. Застосування засад логістичного управління в процесах розвитку інфраструктури регіону дозволить розширити й оптимізувати потокові процеси на окремих територіях за потребою. Урахування засад логістичної концепції сприятиме зменшенню витрат на переміщення матеріальних потоків у межах регіону, зростанню рівня логістичного обслуговування та підвищенню ефективності роботи не тільки окремих підприємств, а й міжгалузевих регіональних комплексів. Такий зв'язок необхідно брати до уваги під час визначення пріоритетних напрямів і стратегічних завдань економічного й соціального розвитку регіону. Зокрема, в Івано-Франківській області до 2015 року у сфері логістичної діяльності окреслено такі завдання: аналіз логістичного потенціалу регіону та розробка комплексної програми його використання, розвиток і нарощування; аналіз та формування раціональних регіональних і міжрегіональних логістичних ланцюгів через вдосконалення і розвиток інфраструктур: виробничої, регіональних ринків та інформаційних систем; започаткування підготовки фахівців з логістики в регіональних закладах освіти для потреб підприємств й управлінських структур регіону [1].

Окремі напрями практичної реалізації зазначених стратегічних завдань регіонального розвитку у сфері логістики пов'язані з підвищенням транзитного потенціалу регіону. Зокрема, заплановано будівництво логістичного центру інформаційного супроводження транзиту капіталів, людей і товарів через західний кордон України, а також

влаштування автомобільної дороги від селища Верховина (Івано-Франківська область) до кордону з Румунією [4].

Разом з тим, незважаючи на те, що концепція логістики сьогодні набуває широкого поширення та практичного застосування не тільки на рівні підприємств, а й рівні регіону [5; 6], теоретико-методологічний базис логістичного управління використовується слабо. Зокрема, у положеннях оновленої регіональної стратегії розвитку й уточнених пріоритетних напрямках розвитку регіону на 2015–2020 роки увага звернена на розвиток транспортної і соціальної інфраструктур, а розвиток логістики втрачає свою важливість (табл. 1).

Сьогодні розвиток логістичної інфраструктури найчастіше пов'язують із розвитком кластерів. Кластерна модель знайшла широке застосування в програмах розвитку регіонів України [8]. Урахування логістичного потенціалу Закарпатської області дозволило сформувати в цьому регіоні транспортно-логістичний кластер. Тернопільська обласна адміністрація спільно з Тернопільською міською радою та Тернопільським національним технічним університетом ім. І. Пулюя також працюють над проектом створення транспортно-логістичного кластера. Реалізація вказаного проекту спрямована на формування системи змішаних перевезень з використанням усіх видів транспорту й формування відповідної транспортної інфраструктури; ефективне комплексне логістичне обслуговування процесу доставки й обробки вантажів, а також митно-брокерських і супутніх послуг. Функціонування зазначеного кластера пов'язують із збільшенням ресурсного транзитного потенціалу регіону; зменшенням транспортних потоків, у тому числі транзитних, через місто Тернопіль і збільшенням таких потоків по концесійній автомагістралі; оптимізацією вантажних та пасажирських потоків; збільшенням кількості якісних складських приміщень (класу “А” або “В”); розширенням послуг з оброблення, управління, фасування та пакування товарів, а також інформаційних, сервісних, юридичних та інших послуг [9].

Таблиця 1

Пріоритетні напрями розвитку Івано-Франківського регіону на 2015–2020 роки [7]

Пріоритетні напрями розвитку регіону, визначені Державною стратегією регіонального розвитку на період до 2015 року	Пріоритетні напрями розвитку регіону на 2015–2020 роки
...	...
Розбудова та модернізація транспортної інфраструктури, розвиток логістики	Розбудова та модернізація транспортної і соціальної інфраструктур

Таким чином, нині окремі положення логістичної концепції знаходять своє застосування в практиці регіонального розвитку. Базовою передумовою формування логістичної інфраструктури регіону є наявність її транспортної, складської, інформаційної, виробничої складових. Разом з тим використання діючих складових інфраструктури регіону для вирішення завдань регіонального розвитку на засадах логістики вимагає дослідження галузей і сфер господарської діяльності, які б активізували використання логістичного потенціалу регіону, забезпечили оптимізацію переміщення матеріальних ресурсів у межах сформованих регіональних міжгалузевих комплексів і сприяли процесам міжнародної інтеграції.

Метою написання статті є виділення базових передумов формування логістичної інфраструктури регіону з урахуванням його виробничої спеціалізації. У статті вирішення цієї проблеми пропонується на прикладі підприємств нафтогазового комплексу. Досягнення поставленої в статті мети базується на вирішенні таких завдань: визначення сутності логістичної інфраструктури регіону та характеристика її основних елементів; узагальнення головних проблем, що перешкоджають розвитку логістичної інфраструк-

тури регіону; виділення напрямів і шляхів формування логістичної інфраструктури регіону на базі врахування його виробничої спеціалізації.

Результати. Дослідження особливостей управління матеріальними потоками в будь-якій сфері промислового виробництва та їх характеристика розширюють можливості діагностики потенціалу розвитку інфраструктури регіону й орієнтують на використання сучасних технологій інфраструктурного забезпечення.

Важливим є визначення сутності логістичної інфраструктури та характеристика її основних елементів. В економічній енциклопедії за редакцією В.Мочерного логістичну інфраструктуру визначено як сукупність елементів логістичної системи, що виконують певні логістичні завдання в логістичних процесах. У логістичних процесах на виконання логістичних завдань задіяна складна інфраструктура, цілісна за характером її використання в системі логістичного управління, яку класифікують на: будівлі й споруди з необхідним обладнанням для складування продуктів, транспортні та маніпуляційні засоби, засоби пакування продуктів, засоби збирання, оброки та передачі логістичної інформації [10, с.205].

Логістичне управління є динамічним процесом, отже, матеріальні та нематеріальні об'єкти, які безпосередньо виконують логістичні операції, слід розглядати як систему засобів просторово-часового перетворення логістичних потоків (матеріальних, інформаційних, фінансових, людських), а також сукупність підприємств різних організаційно-правових форм, які забезпечують організаційно-економічні умови проходження цих потоків за допомогою творення потенціалу відповідних логістичних послуг [5, с.24].

Важливо також урахувати інституційний чинник логістичної інфраструктури, який забезпечує обслуговування регіонального, національного та міжнародного ринку на основі узгодження й координації зв'язків між галузями та сферами діяльності матеріального й нематеріального виробництва з метою оптимізації матеріальних потоків у регіоні та за його межами.

Аналізуючи передумови формування логістичної інфраструктури регіону, необхідно розглядати дві її складові: технічну й організаційно-економічну. Технічна складова містить систему засобів для перетворення матеріального, а саме: автошляхи, залізничні колії, залізничні станції, контейнерні термінали, логістичні центри. Організаційно-економічна складова охоплює підприємства різних організаційно-правових форм, які створюють організаційно-економічні умови проходження матеріальних потоків з метою їх просторово-часової оптимізації (логістичні оператори, транспортно-експедиційні організації, інформаційно-телекомунікаційні мережі, фінансово-кредитні організації, митниця, торговельні представництва інших держав, торгово-промислова палата України). Нині якісні характеристики функціонування окремих елементів регіональної інфраструктури не завжди відповідають вимогам сучасного розвитку. Мова йде про транспортну інфраструктуру та її технічний стан, якість доріг, присутність логістичних операторів, створення логістичних центрів, наявність та якість складських потужностей, рівень логістичного сервісу. До причин, що перешкоджають розвитку логістичної інфраструктури, слід віднести:

- відсутність фахівців, які б займалися питаннями регіональної логістики;
- применшення, а інколи нівелювання значення логістики в забезпеченні розвитку регіонів;
- низький рівень інфраструктурного забезпечення галузевих підприємств у розрізі тих видів діяльності, що пов'язані з логістикою.

Ураховуючи позитивну динаміку обсягів реалізованих послуг в Івано-Франківській області, які пов'язані з формуванням логістичної інфраструктури регіону (табл. 2), можна стверджувати про можливості розвитку цього напрямку діяльності.

Таблиця 2

Обсяги реалізованих послуг, пов'язаних із формуванням логістичної інфраструктури в Івано-Франківській області, тис. грн [12]

Види послуг	2005	2010	2011	2012	Тенденція
Діяльність у сфері інжинірингу, геології і геодезії	76 825,9	137 061,8	14 540,39	151 011,0	↑
Пакування	181,0	374,4	299,2	699,4	↑
Організація перевезень вантажу	5 343,1	6 987,2	11 217,9	18 384,5	↑
Діяльність транспорту	269 930,5	840 226,7	1 023 948,7	971 908,9	↓
Дослідження і розробки	14 194,1	332 562,8	54 951,5	15 360,7	↓
Технічні випробування та дослідження	75 79,7	15 839,9	18 268,0	21 171,1	↑

З метою виділення пріоритетних для формування логістичної інфраструктури регіону елементів на рис. 1 зображено її технічну й організаційно-економічну складові.

Розвиток логістичної інфраструктури із врахуванням зазначених елементів повинен орієнтуватися на пріоритетні напрями та сфери діяльності регіону. На нашу думку, важливим є врахування тих галузей виробничої спеціалізації регіону, які б сприяли розвитку інфраструктури.

Рис. 1. Елементи логістичної інфраструктури регіону (сформовано автором)

Традиційно функцію забезпечення нормального ходу суспільного виробництва через надання послуг з обміну результатами діяльності між підприємствами матеріального виробництва виконує виробнича інфраструктура. Однак сьогодні підприємствам необхідно не тільки підтримувати зв'язки із забезпечуючими виробничий процес га-

лузями, а й залучати до співпраці сфери діяльності, що обслуговують обмінні процеси, які відбуваються на ринку з допомогою формування відповідної інфраструктури. Ідентифікацію галузей, діяльність яких можна розглядати в контексті розвитку логістичної інфраструктури регіону, пропонуємо здійснювати з допомогою коефіцієнта виробничої спеціалізації регіону:

$$K_c = \frac{B_{GP}}{B_p}, \quad (1)$$

де K_c – коефіцієнт спеціалізації; B_{GP} – питома вага регіону в країні з досліджуваної галузі; B_p – питома вага регіону у ВВП країни.

Якщо $K_c = 1$, це вказує на рівномірну концентрацію галузі в регіоні. Якщо $K_c \geq 1$, то йдеться про вищу, ніж середнє значення, концентрацію промисловості в регіоні; чим більша концентрація, тим більше значення коефіцієнта [11, с.59].

На основі застосування формули (1) розрахуємо коефіцієнт спеціалізації Івано-Франківського регіону у сфері видобування нафти й газу. Для проведення розрахунків скористаємося вихідними даними, поданими в табл. 3–4 [12].

Таблиця 3

Видобування нафти сирій, тис. т						
Область	2005	2008	2009	2010	2011	2012
Україна	3 149,3	3 184,1	2 903,7	2 582,4	2 438,1	2 289,8
Івано-Франківська	491,7	428,1	409,3	384,5	398,5	394,6
Полтавська	121,2	119,7	112,5	108,0	115,4	115,9
Сумська	369,1	423,8	439,5	370,5	297,1	264,6
Харківська	250,9	147,3	78,7	145,2	143,1	105,9

Проведені розрахунки характеризують спеціалізацію регіону в галузі видобування нафти ($K_c = 8,2$). Видобування сирій нафти супроводжується видобуванням газового конденсату. У цій сфері діяльності Івано-Франківська область хоч і не займає вагомої позиції, однак формує певний потенціал розвитку інфраструктури нафтогазової галузі. Особливо це стосується створеної інфраструктури видобування газу. Розрахований на основі даних табл. 4 коефіцієнт спеціалізації галузі підтверджує викладене вище ($K_c = 0,47$).

Таблиця 4

Видобування газового конденсату, тис. т						
Область	2005	2008	2009	2010	2011	2012
Україна	1 224,9	1 144,1	1 057,3	986,7	924,6	1 054,8
Івано-Франківська	4,9	2,9	2,4	2,1	2,6	8,5
Полтавська	682,9	633,0	571,4	527,8	530,0	543,8
Сумська	213,3	162,2	181,5	142,2	100,4	141,0
Харківська	220,4	196,1	161,5	171,7	179,0	174,3

Таким чином, в Івано-Франківському регіоні сформовано значний виробничий потенціал, ураховуючи відповідну інфраструктуру в нафтогазовидобувній галузі. Нині він дозволяє підтримувати галузі, стійкі до тенденції розвитку.

Беручи до уваги перспективи розвитку вітчизняного ПЕК у контексті Оновленої Енергетичної стратегії [13] і використовуючи базові елементи логістичної інфраструктури, на рис. 2 зображено основні напрями розвитку логістичної інфраструктури нафтогазових підприємств на рівні регіону.

На основі подальших досліджень як фахівцями галузі, так і регіонального розвитку вони можуть бути використані для формування пріоритетних напрямів розвитку регіону.

Необхідно наголосити, що перспективи розвитку логістичної інфраструктури регіону доцільно пов'язувати з реалізацією угоди про видобування сланцевого газу. Сланцевий газ (англ. natural shale gas) являє собою природний газ, що складається переважно з метану, який залягає в сланцевих пластах – гірських породах з характерним пошаровим розміщенням мінералів. За різними оцінками експертів, потенційні запаси сланцевого газу в Україні становлять від 2 до 30 трлн м куб., що складає близько 8% від загального обсягу загального світового запасу сланцевого газу. Україна зробила крок на шляху енергетичної незалежності. Зокрема, Львівська та Івано-Франківська обласні ради погодили текст проекту Угоди з компанією Chevron про видобуток сланцевого газу на території цих областей в Олеській площині. Ділянка Олеська зачіпає територію міст Жовква, Кам'янка-Бузька, Львів, Івано-Франківськ, Тисмениця. Обсяги видобутку сланцевого газу на Олеській ділянці у 2030 році можуть складати 2,8 мільярда метрів кубічних на рік у песимістичному сценарії; 5,6 мільярда метрів кубічних на рік – у базовому сценарії; 11,1 мільярда метрів кубічних на рік – в оптимістичному сценарії, відповідно до прогнозу аналітиків проекту “Сланцевий газ в Україні” [14].

Рис. 2. Основні напрями розвитку логістичної інфраструктури нафтогазових підприємств (сформовано автором)

Експерти зазначають, що розвиток цієї сфери діяльності вимагає відповідної інфраструктури. Хоча дискусії навколо питання видобування сланцевого газу в Україні продовжуються, очевидним є те, що подальший поступ даного питання необхідно розглядати в площині реформування й удосконалення діючої в регіоні інфраструктури видобування, зберігання, транспортування і розподілення нафтогазової сировини [15].

Важливо враховувати, що формування та розвиток логістичної інфраструктури залежать від функціонування логістичних операторів. В умовах динамічного зовнішнього середовища особливо важливу роль відіграють оператори 3PL, 4PL, 5PL. Поява логістичних операторів зумовлена необхідністю трансформації окремих фрагментів логіс-

тичної діяльності (оператори 1PL – односторонні), зорієнтованих на досконалість і точність їх виконання, у комплексні оператори (2PL – двосторонні), орієнтовані на досконалість виконання логістичних процесів. Інтеграція логістичних процесів у ланцюгу поставок генерує появу нового класу операторів 3PL (тристоронніх) як постачальників комплексу логістичних послуг. Інтенсивний розвиток ланцюгів поставок пов'язаний із появою інтегратора ланцюга поставок – оператора 4PL. Розвиток електронних засобів інформації сформував логістику комерційних процесів і появу операторів 5PL.

Таким чином, об'єктивна реальність зумовлює появу та функціонування логістичних операторів. Сьогодні на регіональному ринку діють переважно оператори 1PL, 2PL. Для того щоб еволюювати з двостороннього до тристороннього логістичного оператора, важливо враховувати такі тенденції логістичного управління: укрупнення компаній з логістичних послуг за рахунок злиття і поглинання; перехід від концентрації на своїх внутрішніх ринках до ведення міжнародних операцій; підвищення галузевої спеціалізації сектору (щодо типів продукції) [16, с.16].

Технологія 3PL визначає необхідність надання комплексу логістичних послуг від доставки й адресного зберігання до управління замовленнями та відстеження руху товарів. До 3PL-операторів належать компанії, що надають послуги з аутсорсингу логістичних функцій стороннім організаціям. У функції 3PL-оператора входять організація та управління перевезеннями, облік й управління запасами, підготовка імпоротно-експортної і фрахтової документації, складське зберігання, обробка вантажу, доставка кінцевому споживачеві. Такі функції логістичного управління значно розширюють можливості розвитку логістичної інфраструктури регіону.

Формування сучасних елементів логістичної інфраструктури або вдосконалення діючих на регіональному рівні вимагає застосування спеціальної методології здійснення таких змін. Необхідно поєднувати та використовувати принцип регіонального й логістичного управління для вирішення завдань соціально-економічного розвитку регіону, зокрема:

- принцип регіональної специфіки. Формування логістичної концепції побудови регіональної логістичної інфраструктури вимагає врахування природно-кліматичних, географічних, соціально-демографічних, економічних чинників;

- принцип цілевиявлення. Формування логістичної інфраструктури необхідно починати з формування системи цілей. Цілі функціонування і розвитку логістичної інфраструктури повинні враховувати цілі й напрями соціально-економічного розвитку регіону, а також обслуговуючих суб'єктів;

- принцип спеціалізації. Виходячи з регіонального поділу праці, кожен регіон характеризується особливостями свого розвитку, досвідом господарювання та його ресурсним забезпеченням. Відтак рівень і структуру спеціалізації регіону необхідно враховувати при формування логістичної інфраструктури;

- принцип кооперування. В умовах глобалізації економічних відносин логістичне управління постачаннями в межах регіону вимагають застосування цього принципу, оскільки підприємствам важко самотійно виконувати функції логістичних операторів;

- принцип комплексного розвитку. Актуальність даного принципу визначена тим, що розвиток суб'єктів логістичної інфраструктури в регіоні повинен забезпечити не тільки їх точковий розвиток, а й сприяти розвитку регіону та його перспективних напрямів у цілому;

- принцип загальної ефективності. Під час оцінювання загальної ефективності заходів, спрямованих на формування логістичної інфраструктури регіону, необхідно враховувати не тільки часткові показники логістичної діяльності, а й результат, який вони зумовлюють. Важливим є врахування наслідків на максимальне використання наявних об'єктів логістичної інфраструктури, збільшення можливостей реалізації потенціалу регіону, соціальний аспект;

– принцип розвитку. Формування логістичної інфраструктури повинно забезпечити можливість пропорційної зміни кількісних та якісних показників регіонального розвитку. Пріоритетність належить інтенсивному шляху поступу як елементів логістичної інфраструктури, так і регіону загалом;

– принцип стандартизації й уніфікації. У процесі формування логістичної інфраструктури важливо дотримуватися стандартів не тільки національних, а й міжнародних. Це необхідно для того, щоб елементи інфраструктури могли виступати повноцінними учасниками не лише національних логістичних ланцюгів, а й міжнародних;

– принцип довгострокового прогнозування. У процесі формування логістичної інфраструктури потрібно враховувати майбутні тенденції не тільки локального, національного, а й міжнародного розвитку. Показники соціально-економічного розвитку регіону повинні охоплювати часткові показники функціонування елементів логістичної інфраструктури (стан доріг, обсяг вантажоперевезень, якість і кількість складів).

Висновки. Таким чином, формування логістичної інфраструктури регіону на основі врахування його виробничої спеціалізації спрямовано на створення належних умов для реалізації його потенціалу розвитку. Цей процес супроводжується необхідністю активізації діяльності об'єктів, що виконують логістичні операції. Їх залучення до процесів регіонального розвитку сприятиме оптимізації переміщення матеріальних, інформаційних потоків на базі використання принципів логістичного управління, зокрема: вчасності, надійності, терміновості, адресності споживача, мінімізації витрат при дотриманні відповідності якості наданих послуг.

З метою підвищення ефективності використання логістичного потенціалу, який формують промислові підприємства регіону та їх виробнича інфраструктура, пропонуємо такі напрями розвитку логістичної інфраструктури регіону:

1) включати в регіональні програми розвитку пріоритетні напрями розвитку логістики в регіоні, зокрема, за рахунок розвитку, удосконалення та підвищення ефективності функціонування елементів логістичної інфраструктури. Вирішення цього завдання доцільно здійснювати шляхом створення регіональних логістичних програм, у яких би розглядались альтернативні варіанти вирішення проблем регіонального рівня;

2) враховувати пріоритети промислового розвитку та сприяти активізації підприємницької ініціативи у сфері інфраструктурного забезпечення, що підтримує й обслуговує діяльність промислових підприємств;

3) визначити об'єкти пріоритетного інвестування у сфері логістичної інфраструктури, наприклад, ремонт доріг, об'їзні шляхи, навантажувально-розвантажувальні термінали, складські термінали;

4) приділити увагу питанню підготовки фахівців у сфері логістичного управління як за рахунок налагодження власної бази підготовки фахівців-логістів в Івано-Франківському регіоні, так і на базі регіональних навчальних закладів та за необхідності залучити для вирішення цього завдання вітчизняних та зарубіжних спеціалістів у сфері логістики;

5) важливим є не стільки покращення матеріального стану елементів інфраструктури, скільки узгодження функціонування всього інфраструктурного комплексу регіону, відповідного законодавства, фінансового забезпечення регіонального розвитку, страхування, рішення митних питань, становлення галузей логістичного сервісу на рівні регіону;

6) до розвитку логістики необхідно підходити системно з позицій глибокого аналізу сучасного стану й прогнозування майбутніх процесів регіонального розвитку. Як зазначають фахівці, точкові рішення тут малоефективні, хоча й інвестиційно привабливі [6].

Підсумовуючи, відмітимо, що розвиток логістичної інфраструктури навколо промислового сектору регіону супроводжуватиметься розвитком не тільки інфраструктури регіону, а й національної економіки загалом.

1. Стратегія економічного та соціального розвитку територій Івано-Франківської області до 2015 року. Затверджена рішенням дев'ятої сесії обласної ради п'ятого демократичного скликання від 20.02.2007 року № 214-9/2007. [Електронний ресурс] – Івано-Франківськ, 2007. – Режим доступу : <http://www.if.gov.ua/files/ifstrategy2015.pdf>.
2. Кологривов М. М. Інфраструктура і режими експлуатації систем газонафто транспорту : навчальний посібник / М. М. Кологривов ; за ред. В. В. Притули. – Одеса : Вид. центр ОДАХ, 2009. – 60 с.
3. Інфраструктура товарного ринку : навчальний посібник / за ред. І. В. Сороки. – К. : НМЦВО МОІН України, НВФ "Студентр", 2002. – 608 с.
4. Звіт про виконання Угоди щодо регіонального розвитку Івано-Франківської області між Кабінетом Міністрів України та Івано-Франківською обласною радою за I півріччя 2013 року [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.me.gov.ua/>.
5. Економіка логістичних систем : [монографія] / [М. Василевський, І. Білик, О. Дейнега та ін.] ; за наук. ред. С. Крикавського, С. Кубіва. – Львів : Вид-во НУ "Львівська політехніка", 2008. – 596 с.
6. Носов А. Л. Региональная логистика / А. Л. Носов. – М. : Альфа-Пресс, 2007. – 168 с.
7. Стратегічний моніторинг розвитку регіонів. Аналітична записка / Нац. ін-т стратегічних дослідж. – 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.niss.gov.ua/>.
8. Структура кластерних систем по регіонах України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://ucluster.org/blog/2012/06/struktura-klasternikh-sistem-po-regionakh-ukraini/>.
9. Транспортно-логістичний кластер [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.slideshare.net/ECOareaTERN/1-18610074>.
10. Економічна енциклопедія : у 3 т. / редкол.: В. Мочерний (відп. ред.) [та ін.]. – К. : Вид. дім "Академія", 2000. – Т. 1. – 864 с.
11. Єрмакова О. А. Підвищення конкурентоспроможності приморських регіонів України на основі кластерної моделі : монографія / О. А. Єрмакова. – Одеса : Ін-т проблем ринку та екон.-екол. дослідж. НАН України, 2011. – 221 с.
12. Статистичний збірник "Регіони України" / Державна служба статистики України. Ч. 2. [Електронний ресурс]. – К., 2013. – 783 с. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>.
13. Оновлення Енергетичної стратегії України на період до 2030 р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://mpe.kmu.gov.ua/>.
14. Прогноз видобутку сланцевого газу на Олескій площі [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://shalegas.in.ua/prohnoz-vydobutku-slantsevoho-hazu-na-oleskij-ploschi/>.
15. Сланцевый газ в Европе: революция или эволюция? // Эрнст энд Янг (СНГ), 2012. [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Shale-gas-in-Europe-revolution-or-evolution-RUS/\\$FILE/Shale-gas-in-Europe-revolution-or-evolution-RUS.pdf](http://www.ey.com/Publication/vwLUAssets/Shale-gas-in-Europe-revolution-or-evolution-RUS/$FILE/Shale-gas-in-Europe-revolution-or-evolution-RUS.pdf).
16. Підтримка інтеграції України до Транс'європейської транспортної мережі TCM-T PK7. Міжгалузеві питання. Логістика. Заключний звіт 7.2. – 2010. – 49 с.

References

1. "The strategy of economic and social development of the territories of Ivano-Frankivsk region in 2015". Ivano-Frankivsk, 20 February 2007. Web. 8 January 2014. <<http://www.if.gov.ua>>.
2. Kologrivov, M. M. *Infrastructure and modes of operation of hazonaftotransportu*. Odessa: OSU Center Publishing, 2009. Print.
3. *Infrastructure commodity market*. Kyiv: Ukraine NMTSVO Moin, RPC" Studentr", 2002. Print.
4. "Report on the implementation of the Agreement on Regional Development of Ivano-Frankivsk region between the Cabinet of Ministers of Ukraine". Ivano-Frankivsk Regional Council in the first half of 2013. Web. 8 January 2014. <<http://www.me.gov.ua>>.
5. Wasilewski, M., et al. *Logistics systems economy*. Lviv: Publishing House of National University "Lviv Polytechnic", 2008. Print.
6. Nosov, A. L. *The regional logistics*. Moscow: Alpha-Press, 2007. Print.
7. "Strategic monitoring of regional development. Policy Brief". National Institute for Strategic Studies, 2013. Web. 8 January 2014. <<http://www.niss.gov.ua>>.
8. "The structure of cluster systems in the regions of Ukraine". Web. 6 January 2014. <<http://ucluster.org>>.
9. "Transport logistics cluster". Web. 8 January 2014. <<http://www.slideshare.net>>.
10. *Economic Encyclopedia : In three volumes*. Vol.1. Kiev: Publishing House "Academy", 2000. Print.
11. Ermakova, E.A. *Improving the competitiveness of the coastal regions of Ukraine based on the cluster model*. Odessa: Institute of Market Problems and Economic-Ecological Research of NAS of Ukraine, 2011. Print.
12. "Statistical Yearbook "Regions of Ukraine". Part 2. Kyiv (2013): 180. Web. 8 January 2014. <<http://www.ukrstat.gov.ua>>.
13. "Updates Energy Strategy of Ukraine till 2030". Web. 8 January 2014. <<http://mpe.kmu.gov.ua>>.
14. "Prospects for shale gas production in Oleskiv area". 2013. Web. 25 January 2014. <<http://shalegas.in.ua>>.

15. "Slantseviy gas in Europe: revolution or Evolution?" Ernst & Young, 2012. Web. 8 January 2014. <<http://www.ey.com>>.
16. "Support the integration of Ukraine in the Trans-European Transport Network TEN-T RK7". Cross-cutting issues. Logistics. Final Report 7.2. 2010. Print.

Рецензент:

Ткачук І.Г. – доктор економічних наук, професор, завідувач кафедри фінансів ДВНЗ "Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника".

УДК 338.45: 332.14

ББК 65.9 (4 Укр)

Царенко О.В.

**МОДЕЛЮВАННЯ ПРОЦЕСУ РЕГІОНАЛЬНОГО ІННОВАЦІЙНОГО
МЕНЕДЖМЕНТУ В МЕЖАХ ЕКОНОМІЧНОГО ПРОСТОРУ ДЕРЖАВИ**

Академія муніципального управління,
01032, м. Київ, вул. Фрунзе, 164,
тел.: 0503415718
e-mail: tsarenko28@ukr.net

Анотація. Дослідження стратегій сталого розвитку національного та регіональних рівнів дозволяє визначити, що пріоритетним є реформування системи державного регулювання з експансією на нові ідеї й управлінські інновації для створення моделі сучасного регіонального інноваційного менеджменту. Розроблена структурно-логічна схема формування механізму реалізації стратегії управління відтворювальних процесів у регіональній економічній системі. Запропоновано ряд заходів економічної політики регенерації соціально-економічних систем регіону.

Ключові слова: управління, стратегія, політика відтворення, інноваційний менеджмент, зростання, економічне регулювання, засоби, потенціал, сталий розвиток, моделювання.

Annotation. Research of strategies of steady development national and regional levels allows to define that priority is reformation of the system of government control with expansion on new ideas and administrative innovations for creation of model of modern regional innovative management. The structurally logical chart of forming of mechanism of realization of strategy of management of reproductive processes is developed in the regional economic system. It is offered system of measures of economic policy of recreation of the socio-economic systems of region.

Keywords: management, strategy, policy of recreation, innovative management, growth, economic adjusting, facilities, potential, steady development, reproductive process, design.

Вступ. Актуальність проблеми зумовлена недостатньою теоретичною розробленістю питань формування та реалізації інноваційно-інвестиційної політики держави в розвитку промислового регіону. Особливо гострими в реалізації завдання економічного розвитку є два аспекти, а саме: з одного боку, випереджаюче скорочення інвестицій і затребування інноваційних технологій для відновлення стратегічного потенціалу, з іншого, – посилення диференціації економічного потенціалу регіональних економічних систем країни. Обидва вони проявляються в наростанні негативних соціально-економічних наслідків для економіки в цілому. У зв'язку із цим, об'єктивно необхідна наукова розробка реальної переорієнтації інвестиційного процесу на завдання економічного зростання кожного регіону країни за рахунок якісних глибинних перетворень, що охоплюють багатокомпонентні макроструктури, відкриваючи нові можливості економічного регулювання відтворювальних процесів у регіонах. Визначальною ознакою сучасного етапу розвитку регулювання відтворювальних процесів у регіональній економіці держави є ускладнення її структури, прискорення науково-технологічних змін і розвиток процесів глобалізації.

Вагомі здобутки в дослідженні різнопланових теоретичних та практичних проблем щодо формування системи економічного регулювання відтворення стратегічного